

“Com pujar la vostra empresa al tren de les tecnologies?”

Reflexions i oportunitats al voltant de les TIC a Girona.

Les TIC a l'empresa gironina.
Cap a nous models de negoci en xarxa

“Avança, no et quedis enrere”

Joan Torrent-Sellens

itorrent@uoc.edu

Estudis d'Economia i Empresa, i Institut Interdisciplinari d'Internet (IN3)

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Girona, 21 d'abril de 2010

Motivacions

- ✓ Tres crisis en una: infraestructures (finançament), estructura (model de creixement) i superestructura (globalització i societat del coneixement).
- ✓ Perquè productivitat i competitivitat? La capacitat de créixer sosteniblement en el llarg termini.
- ✓ Les noves fonts co-innovadores com a *cara oculta* de la productivitat i la competitivitat.
- ✓ Instrument específic d'anàlisi per al conjunt del teixit productiu de les comarques de Girona.
- ✓ De Girona 2010 a Girona 2020: lideratge, xarxa de tots els agents implicats i capacitat efectiva de resposta a la crisi.

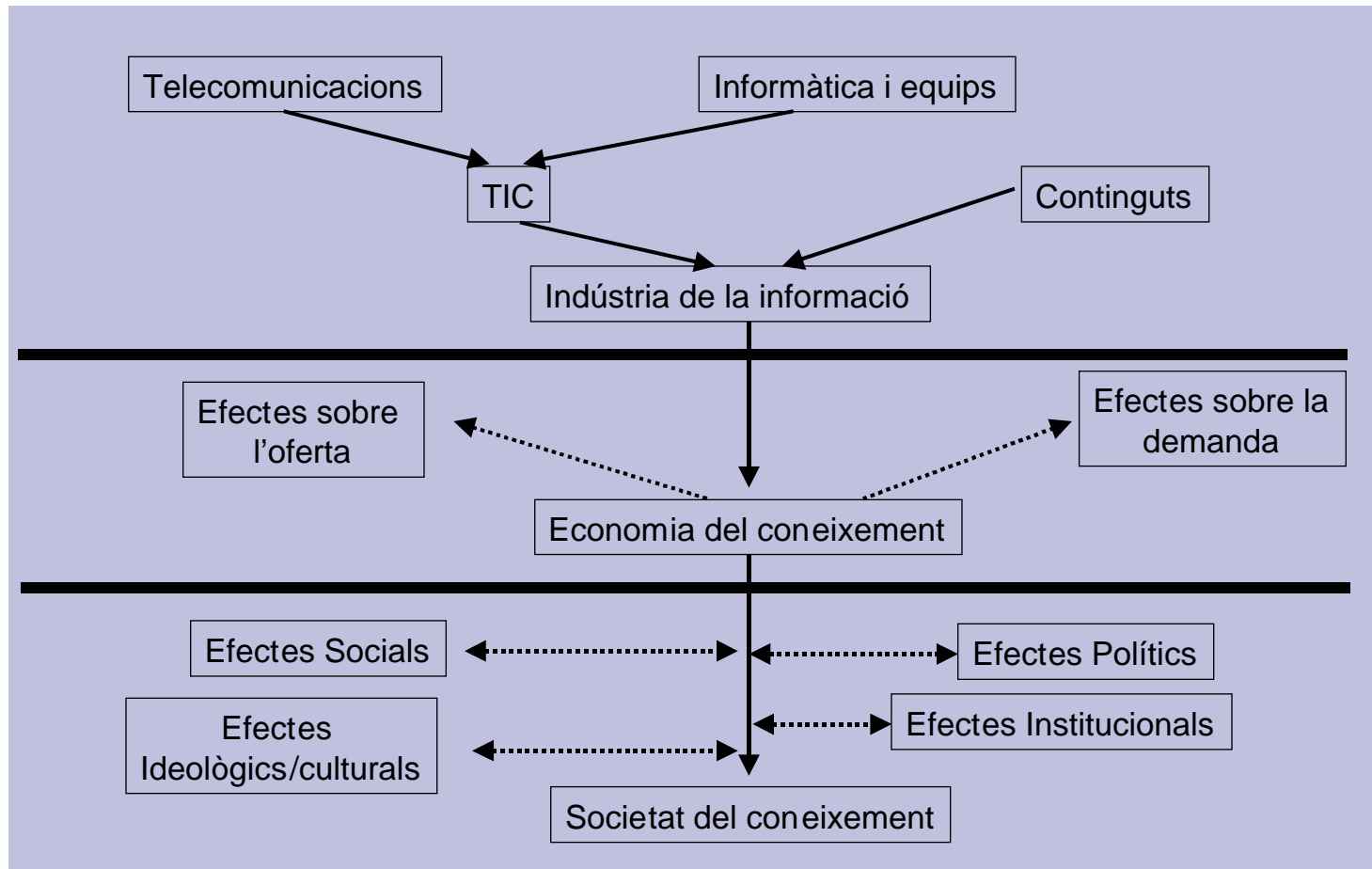
1. L'economia i la societat del coneixement: cap a la *tercera revolució industrial*
2. De l'empresa industrial a *l'empresa xarxa*
3. L'empresa gironina el 2009: males i bones notícies
4. El problema de la productivitat
5. El problema de la competitivitat
6. El nou *diamant competitiu* de l'economia de Girona: lideratge, xarxes, tecnologia, ocupabilitat i co-innovació

1. L'economia i la societat del coneixement: cap a la tercera revolució industrial

Ampli consens multidisciplinari: les TIC són la base material de l'**economia i la societat del coneixement** i tenen quatre implicacions bàsiques:

1. Són el **nucli del procés de transformació econòmica**, però reforcen el seu impacte si es combinen amb canvis a les competències de les persones i de les organitzacions. **Efecte complementarietat.**
2. Impregnen, o exerceixen un ampli entramat, d'implicacions sobre el conjunt d'activitats econòmiques (producció, distribució, intercanvi i consum). **Efecte sinèrgic**
3. Es fonamenten en la informació i el coneixement per a generar informació i coneixement. **Efecte substitució:** del treball manual al treball mental
4. Ràpida extensió i abast territorial i socio-demogràfic distintiu. **Efecte expansió o externalitats de xarxa**

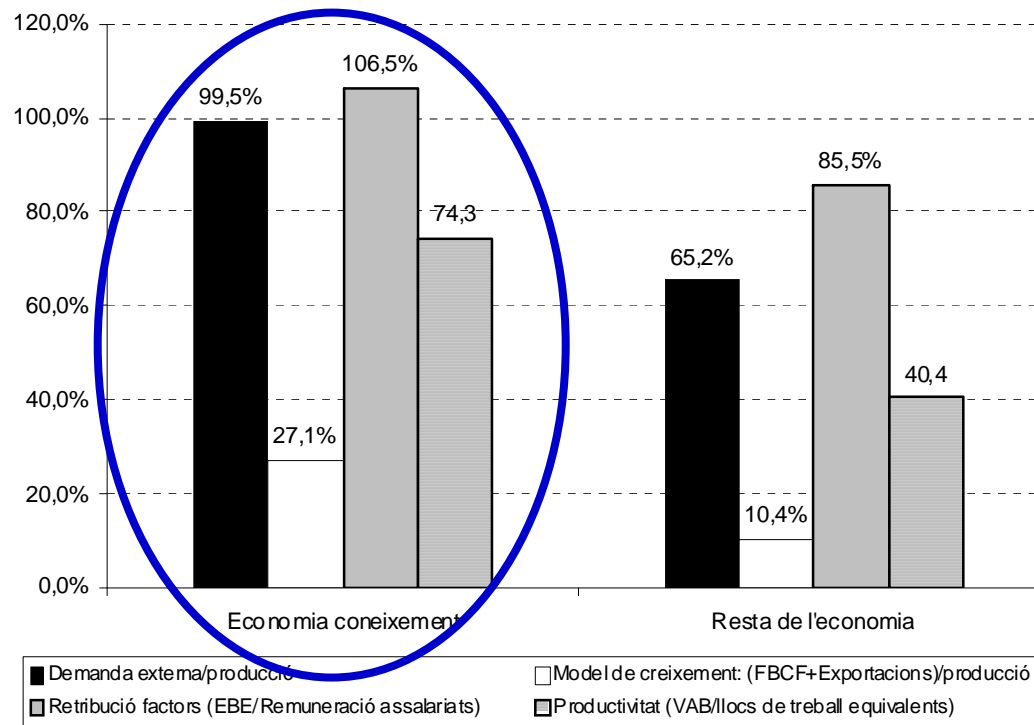
Un esquema de l'economia i la societat del coneixement

L'economia del coneixement a Catalunya (i): model intensiu de creixement econòmic

Alguns trets diferencials de l'economia del coneixement (TIC, formació i R+D) a Catalunya. 2001

Percentatges sobre el valor de la producció i sobre la remuneració d'assalariats, i milers d'euros per lloc de treball equivalent

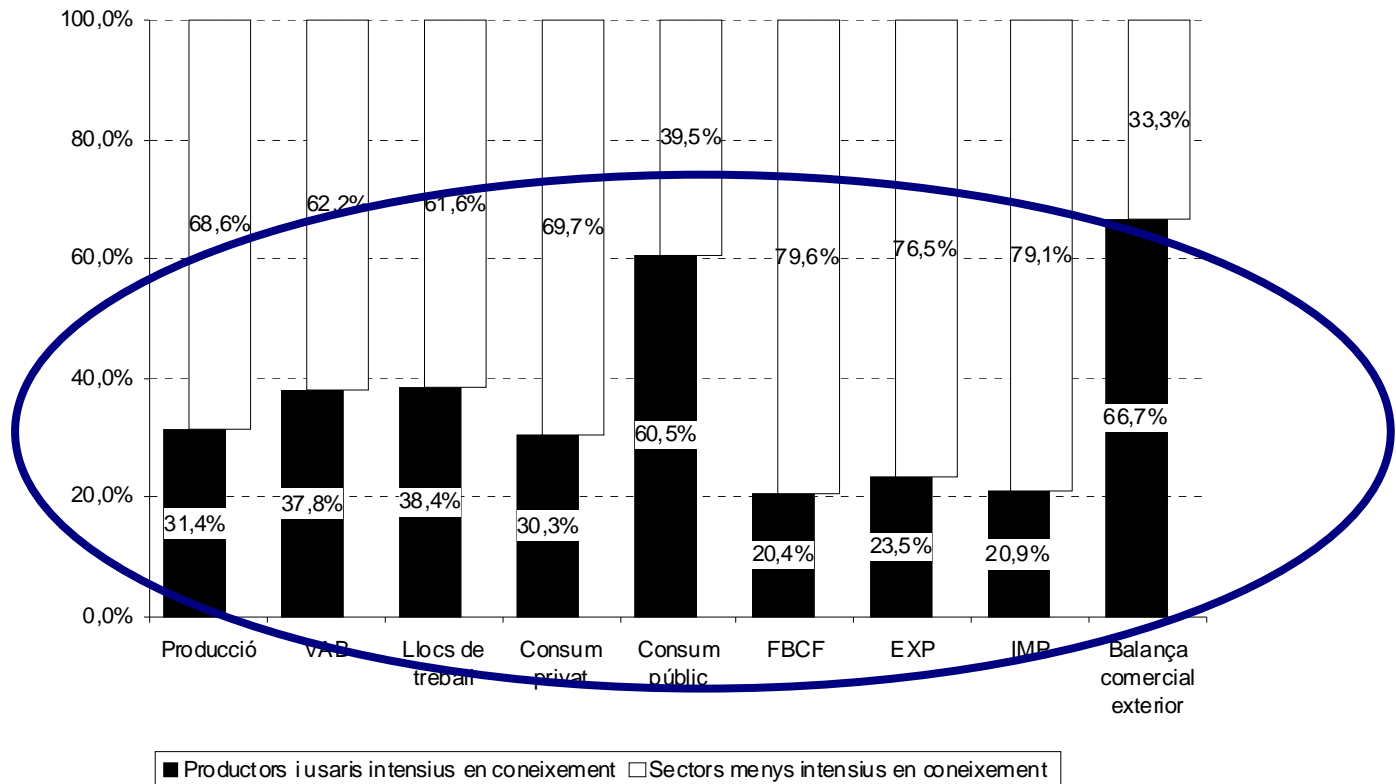

Font: Torrent et al. (2007). "Anàlisi del teixit industrial de Catalunya a partir de la taula Input/Output", *Papers d'Economia Industrial*, 25.

L'economia el coneixement a Catalunya (ii): baixos efectes arrossegament (spillovers)

Els sectors del coneixement (productors i usuaris intensius) de l'economia catalana, per alguns components de l'oferta, la demanda i la renda. 2001

Percentatges sobre el total de l'economia catalana de cada indicador

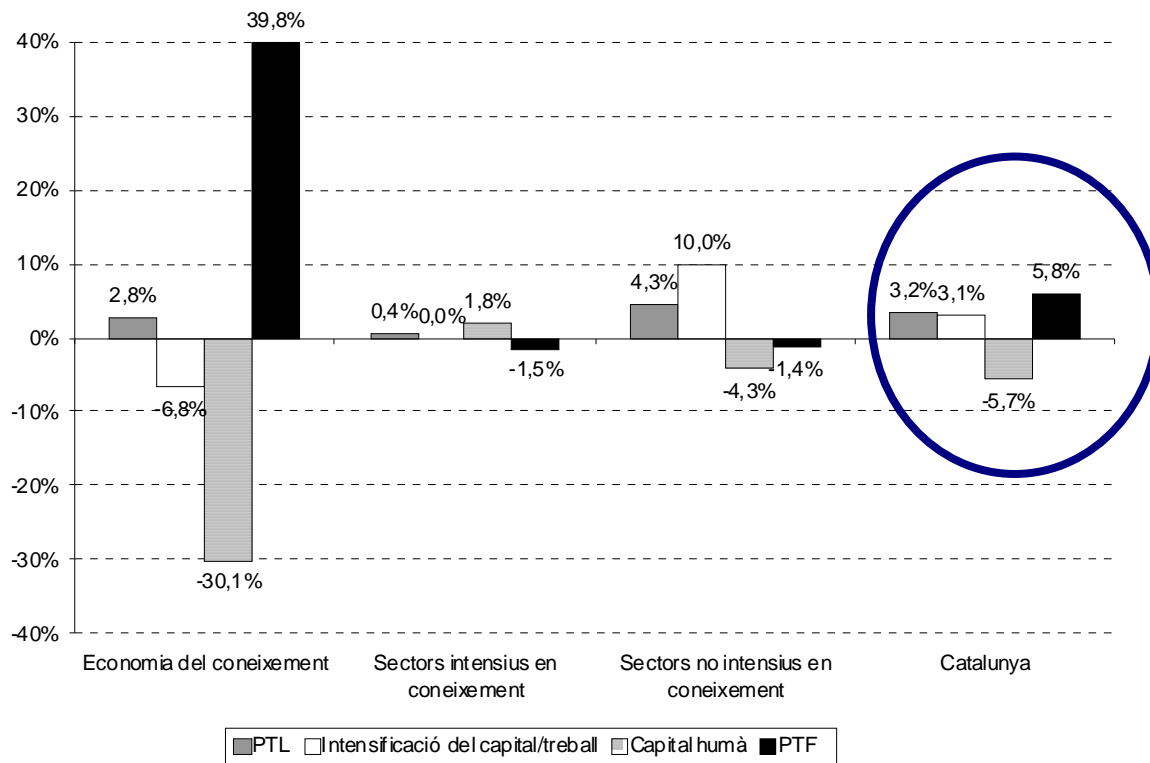

Font: Torrent et al. (2007). "Anàlisi del teixit industrial de Catalunya a partir de la taula Input/Output", *Papers d'Economia Industrial*, 25.

L'economia del coneixement a Catalunya (iii): Productivitat: més males que bones notícies (el desastre de la competitivitat_i)

Una descomposició del creixement de la productivitat aparent del treball de l'economia catalana, en funció de la intensificació del capital/treball, el capital humà i la PTF. 1987 i 2001

Taxes mitjanes anuals de variació dels logaritmos de la productivitat aparent del treball i els seus components entre 1987 i 2001

2. De l'empresa industrial a l'empresa xarxa

EMPRESA INDUSTRIAL

EMPRESA XARXA

Estratègia

- 1.- Mercats nacionals i internacionals
- 2.- Avantatges: economies d'escala i costos
- 3.- Relació stakeholders: aïllada

1. Mercats globals: món les 24 hores
2. Diferenciació/adaptació/qualitat
3. Aliances i col·laboracions

Organització

- 4.- Divisió treball: atomització i execució
- 5.- Coordinació treball: centralització i jerarquia
- 6.- Estructura: organització científica i toyotisme

4. Equips variables per competències
5. Descentralització i autonomia
6. Organització horitzontal en xarxa

Producció

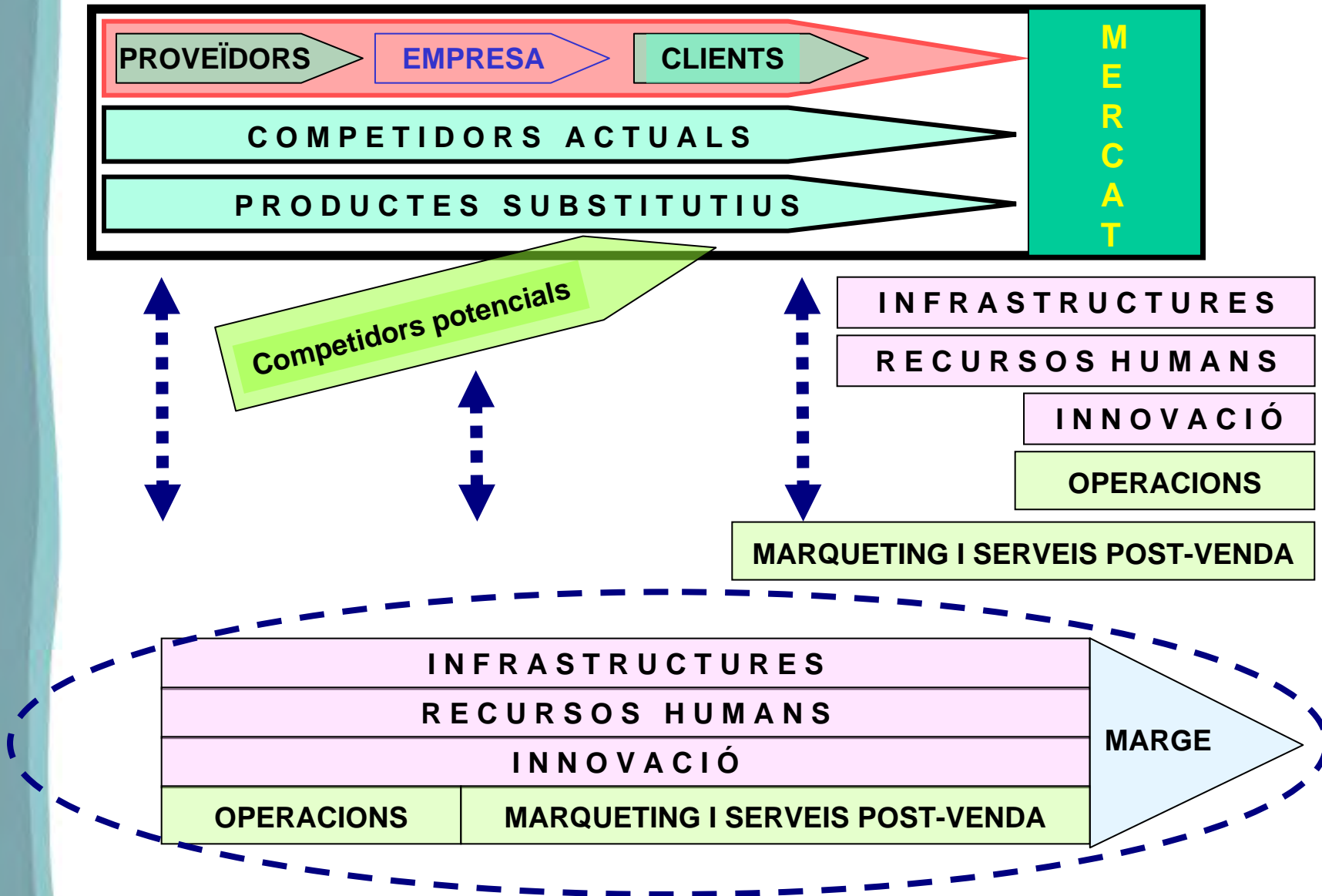
- 7.- Tecnologia: manufactures (*skills* manuals)
- 8.- Inputs bàsics: capital físic i treball manual
- 9.- Esquema producció flexible (xarxa d'empreses)

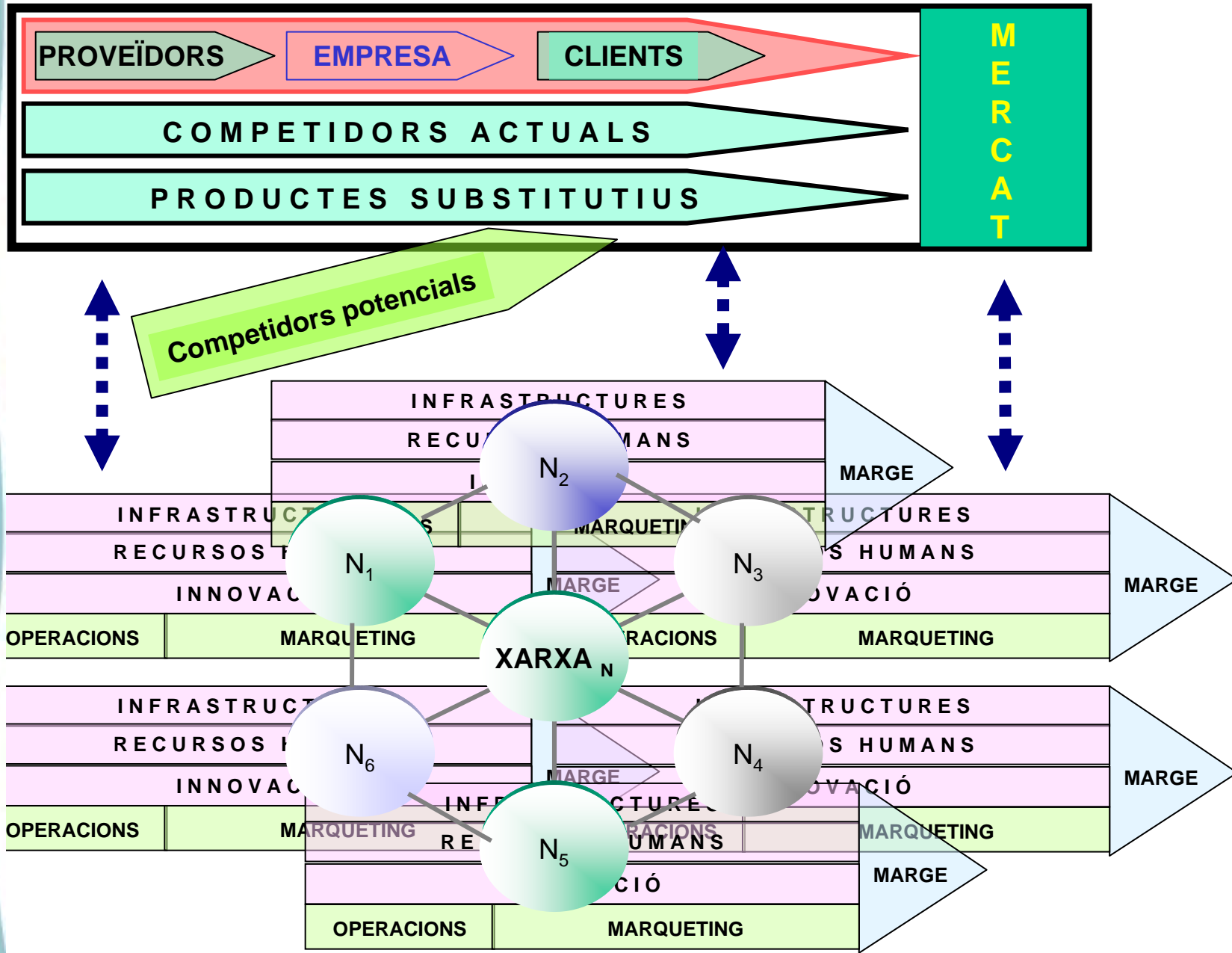
7. TIC. Ampliació/substitució *skills* mentals
8. Fluxos intangibles: informació i coneixement
9. Negocis en xarxa: cadena desintegrada de valor

Valors i cultura

- 10.- Treball: seguretat via especialització
- 11.- Empresa: creixement via acumulació
- 12.- Contracte social: productivitat per salaris fixos

10. Flexiseguretat via creativitat i polivalència
11. Creixement via co-innovació
12. Competitivitat per gestió col·laborativa

3. L'empresa gironina el 2009: males i bones notícies

L'instrument d'anàlisi (i): l'enquesta ADIGIR

FITXA TÈCNICA (provisional)	
Univers	Empreses que desenvolupen la seva activitat de la demarcació de Girona (66.682)
Dimensió mostra	464 entrevistes telefòniques a empresaris i directius
Marge d'error	Del $\pm 4,64\%$ per a dades globals en el cas de màxima indeterminació ($p=q=50$), per a un nivell de confiança del 95,5%
Quotes	Per grandària en termes de nombre de treballadors, sector d'activitat empresarial i comarca
Ponderació	En funció de les quotes. A definir al tancament del procés de camp
Data treball de camp	Del juny a octubre de 2009
Selecció de la mostra	La selecció d'empreses ha estat feta mitjançant l'ús d'un procediment totalment aleatori.

L'instrument d'anàlisi (ii): sectors, dimensions i comarques

Sectors	Nombre d'empreses	(%) Empreses	Entrevistes	Marge d'error
Indústria i construcció	17.495	26,2	177	± 7,48
Comerç	13.580	20,4	90	± 10,51
Hoteleria, restauració i turisme	14.380	21,6	98	± 10,07
Altres serveis	21.227	31,8	99	± 10,01
Total	66.682	100,0	464	± 4,64

Grandària	Nombre d'empreses	(%) Empreses	Entrevistes	Marge d'error
Menys de 10 treballadors	63.615	95,4	193	±7,20
De 10 a 49 treballadors	2.692	4,0	218	±6,63
50 o més treballadors	375	0,6	53	± 12,75
Total	66.682	100,0	464	± 4,64

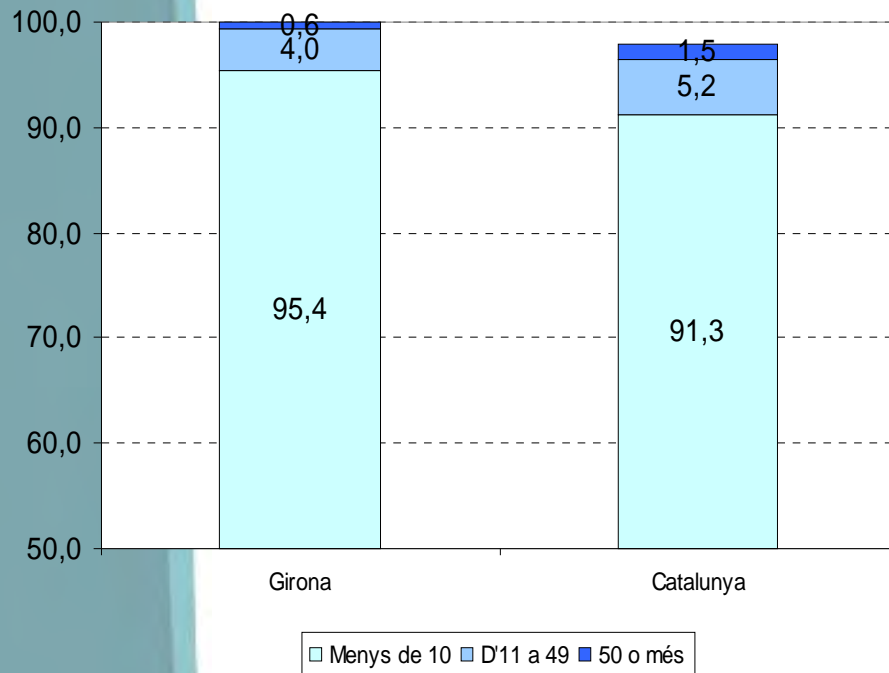
Univers comarques	Nombre d'empreses	(%) Empreses	Entrevistes	Marge d'error
Alt Empordà	13.810	20,7	70	±11,92
Baix Empordà	12.683	19,0	72	±11,75
Cerdanya	2.318	3,5	33	±17,29
Garrotxa	5.111	7,7	57	±13,17
Gironès	15.407	23,1	74	±11,60
Pla de l'Estany	2.602	3,9	46	±14,62
Ripollès	2.588	3,9	37	±16,33
La Selva	12.163	18,2	75	+11,51
Total	66.682	100,0	464	+4,64

Al 2009 l'empresa gironina es petita...

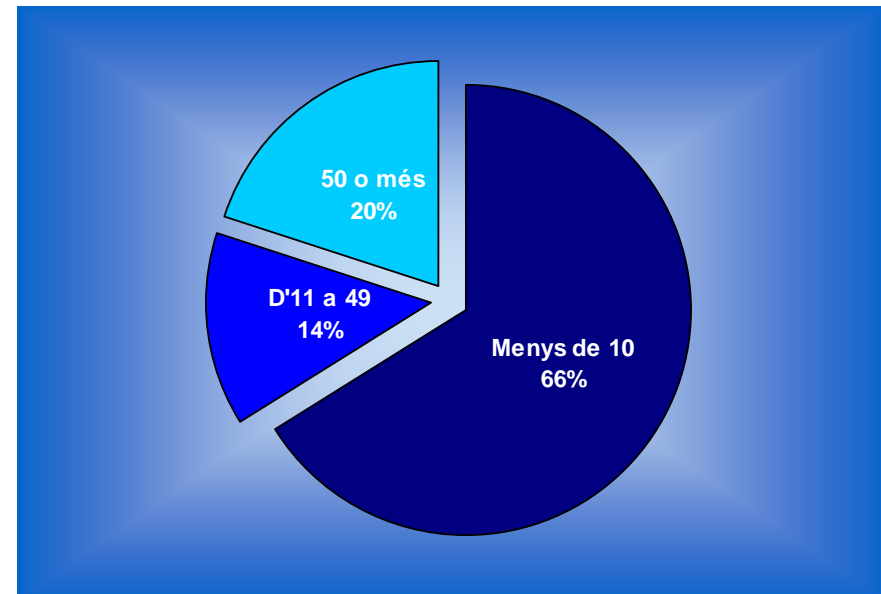
La dimensió (nombre de treballadors) de l'empresa a Girona i Catalunya, i l'aportació de les dimensions a la generació del valor afegit brut (VAB). 2008

Percentatge sobre el total d'empreses i percentatges de VAB

Dimensió (nombre de treballadors)

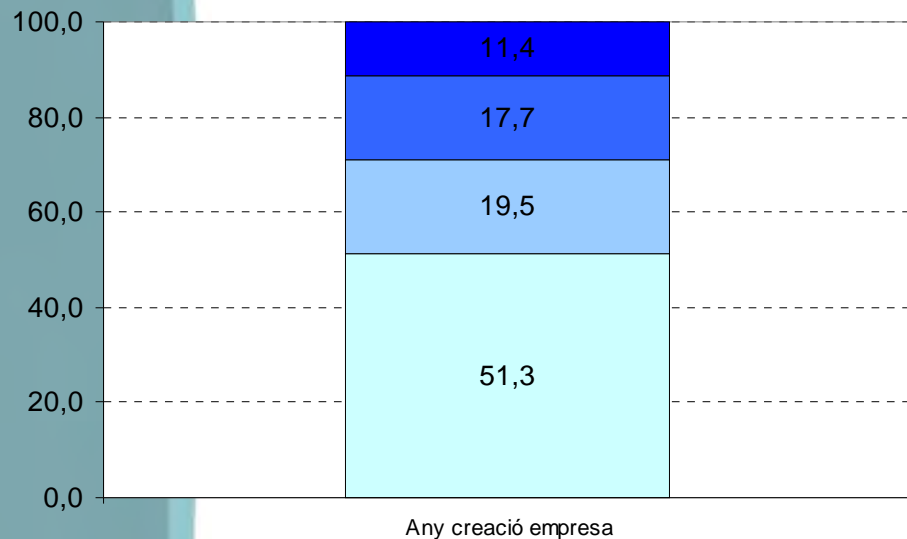
Aportació al VAB

Any de creació i estructura de la propietat de l'empresa de Girona. 2009

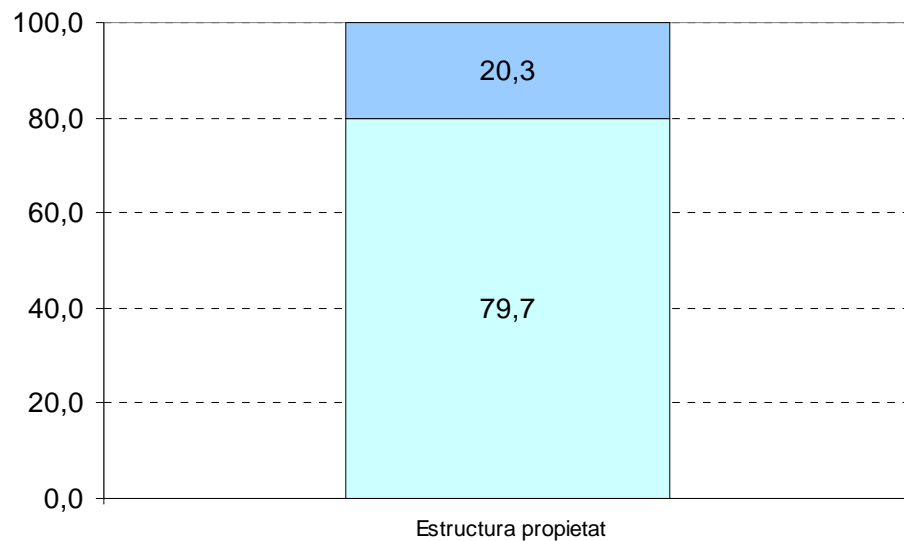
Percentatge sobre el total d'empreses

Any de creació

Abans 1986 1987 a 1994 1995 a 2000 2001 a 2009

Estructura propietat

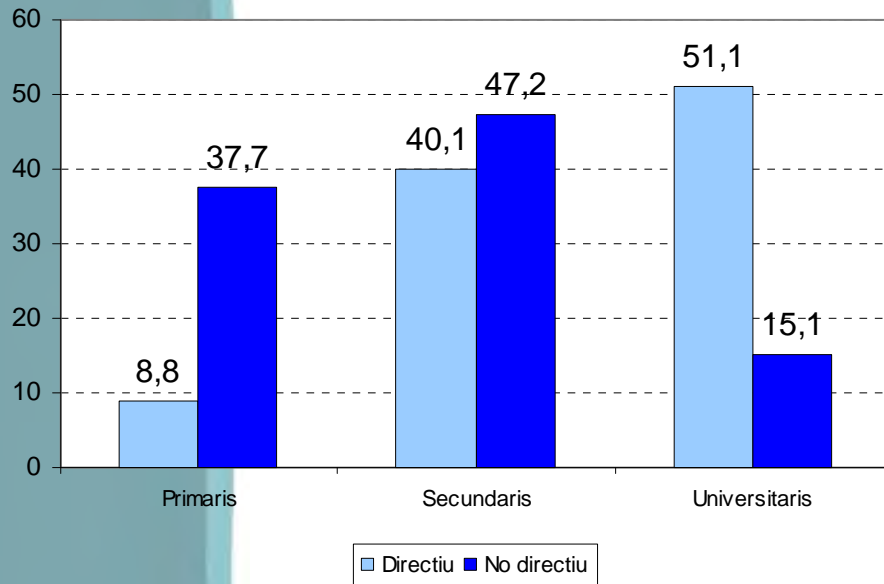

Familiar Grup empresarial

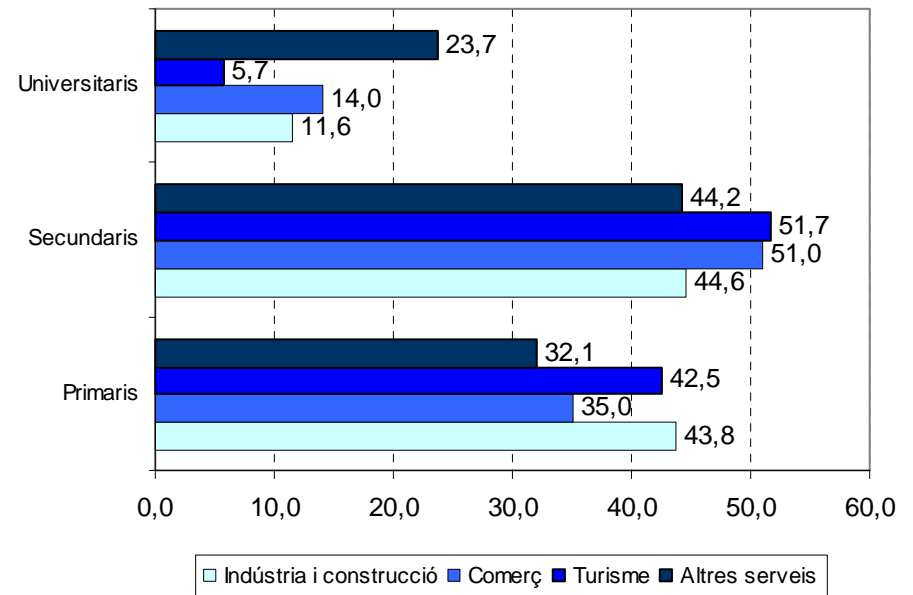
La capacitació del treball a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge de treballadors amb nivell mitjà d'estudis acabats

Nivell d'estudis acabats

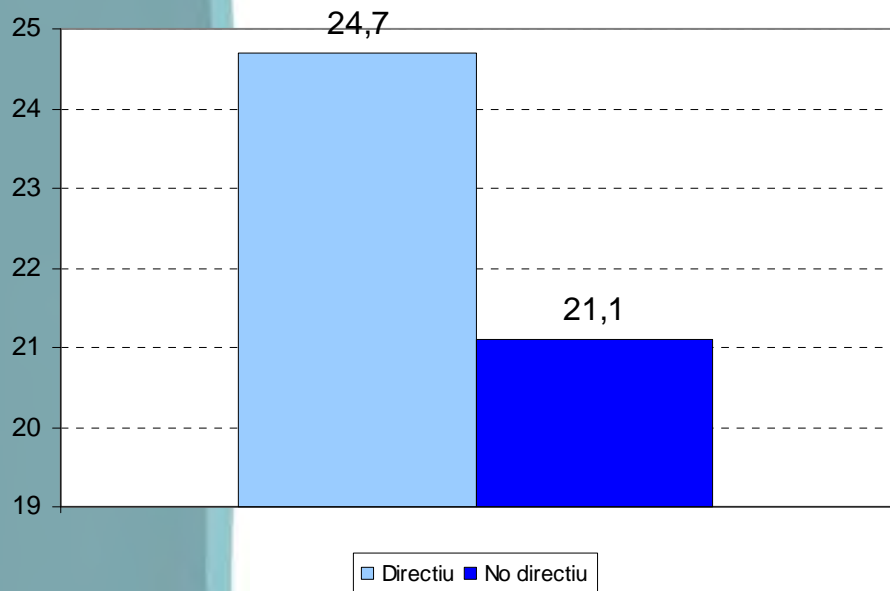
Estudis per sectors

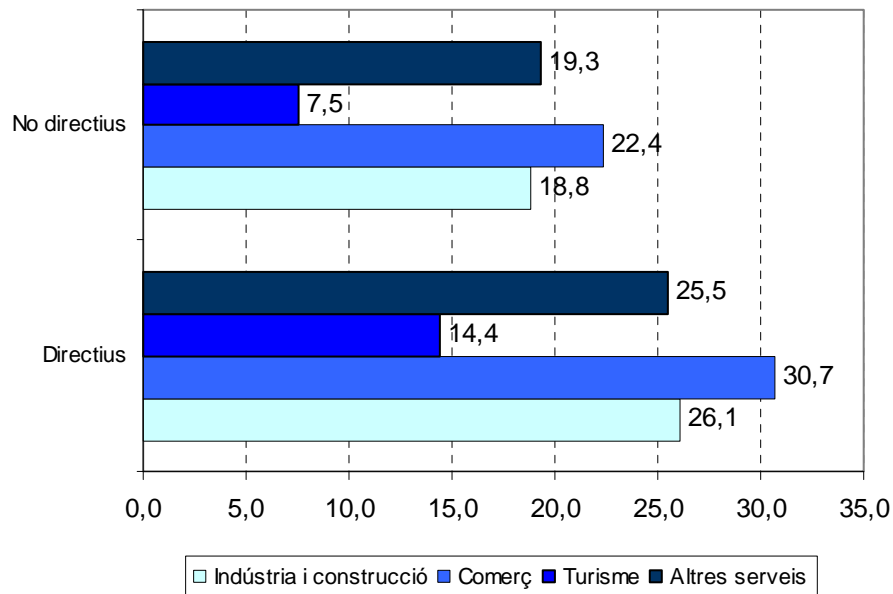
La capacitat del treball a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge de treballadors amb formació pagada per l'empresa

Ampliació de formació

Ampliació de formació per sectors

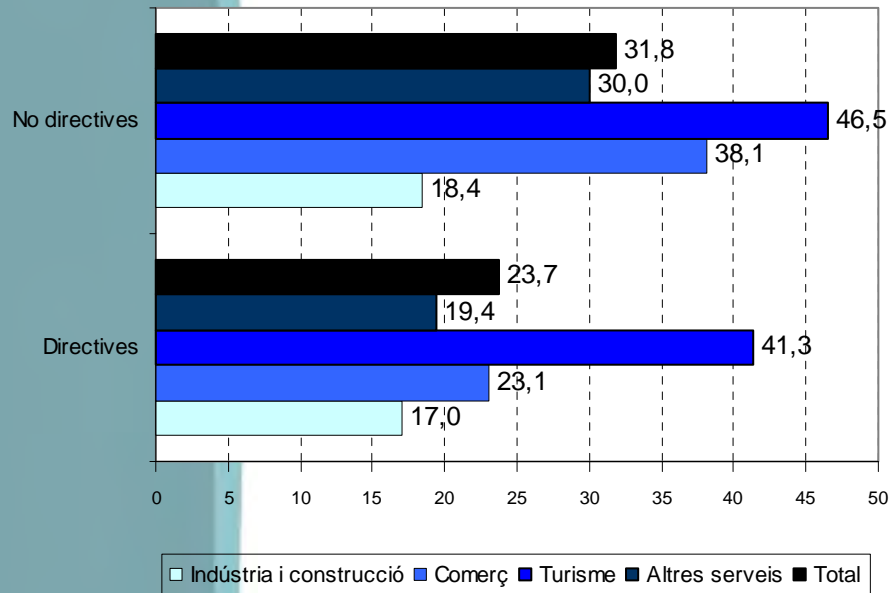

... amb importància del treball femení i immigrant ...

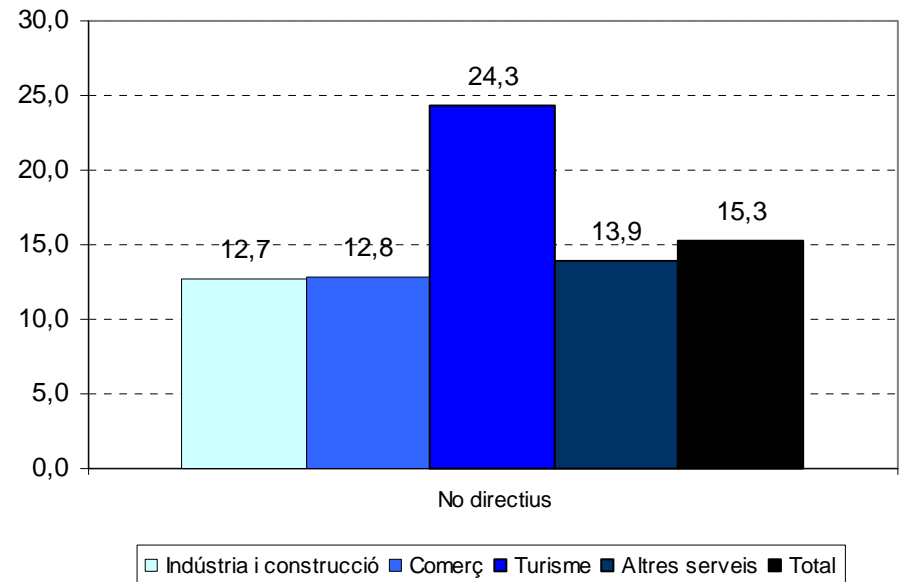
Treball femení i immigrant a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge de treballadors sobre el total

Treball femení

Treball immigrant

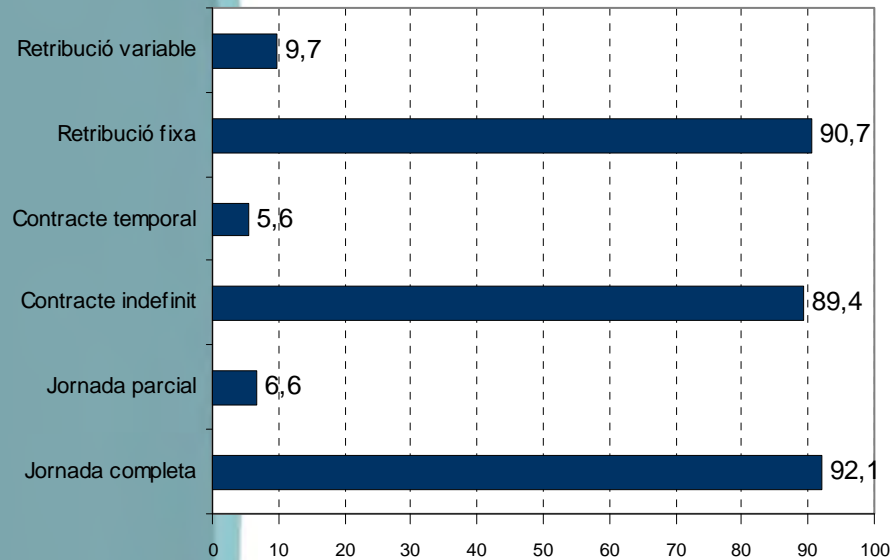

... amb una estructura i relacions laborals duals ...

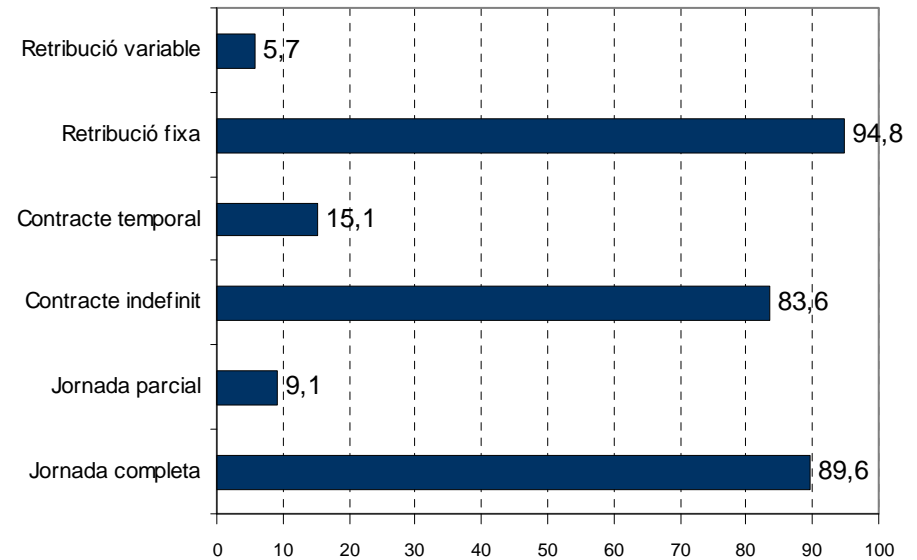
L'estructura i les relacions laborals a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge de treballadors sobre el total

Treball directiu

Treball no directiu

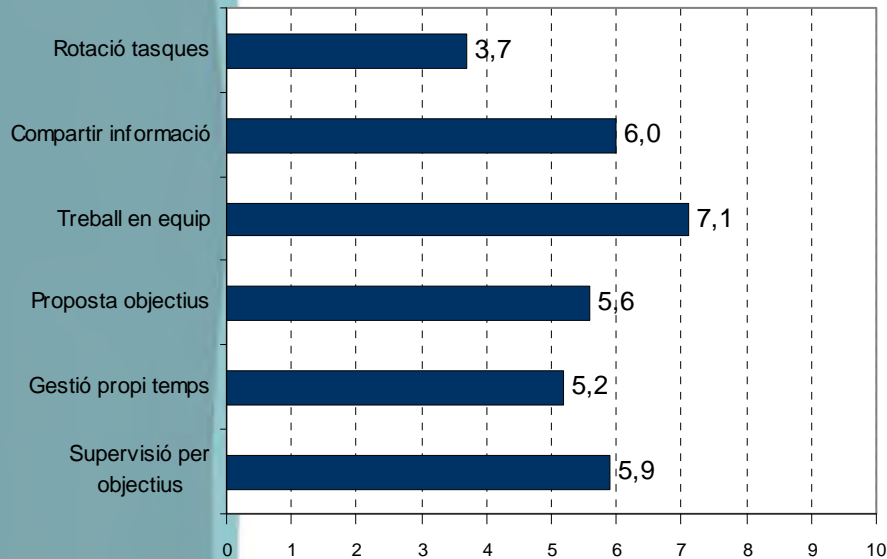

... amb una organització del treball flexible i salaris baixos ...

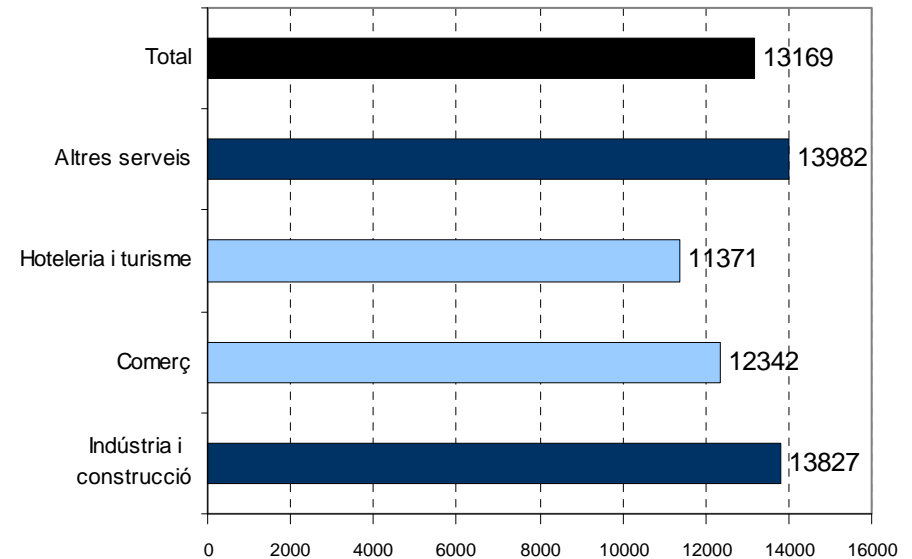
L'organització del treball i els salaris a l'empresa de Girona. 2009

Mitjana d'opinió 1 (gens d'acord) 10 (totalment d'acord); i euros bruts anuals

Estructura organitzativa

Nivell salarial

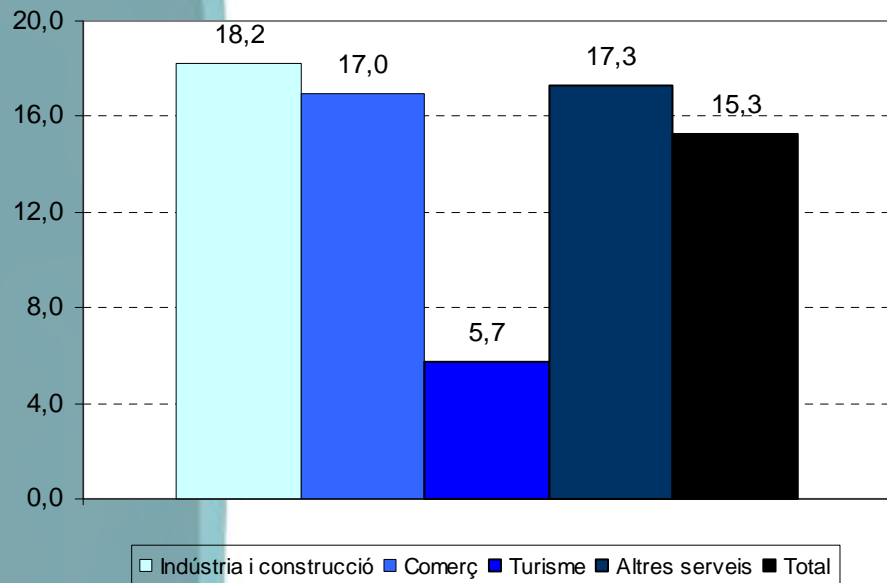

... amb manca d'estructura formal i actitud co-innovadora ...

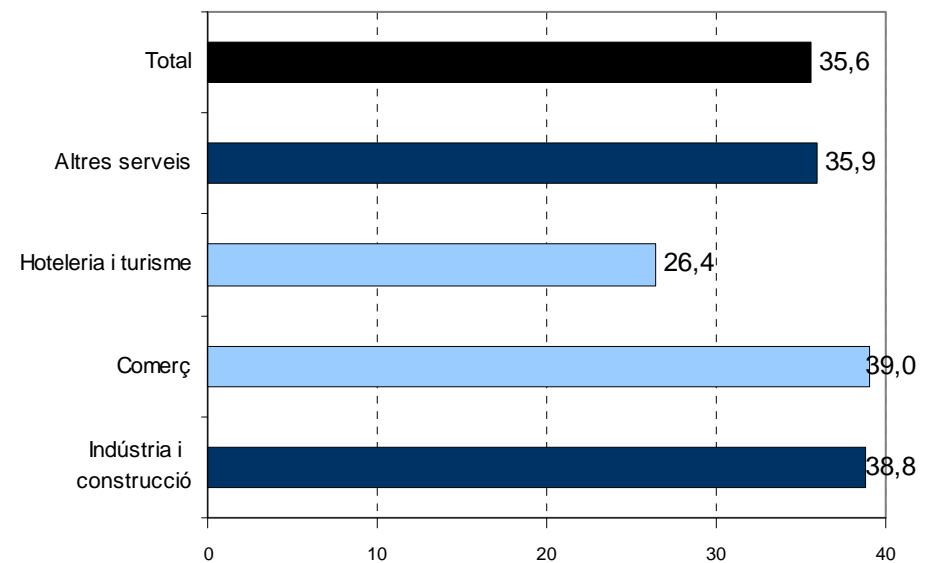
La innovació formal a l'empresa de Girona. 2009

Percentatges d'empreses sobre el total

Departament R+D+i

Introducció innovacions (2 últims anys)

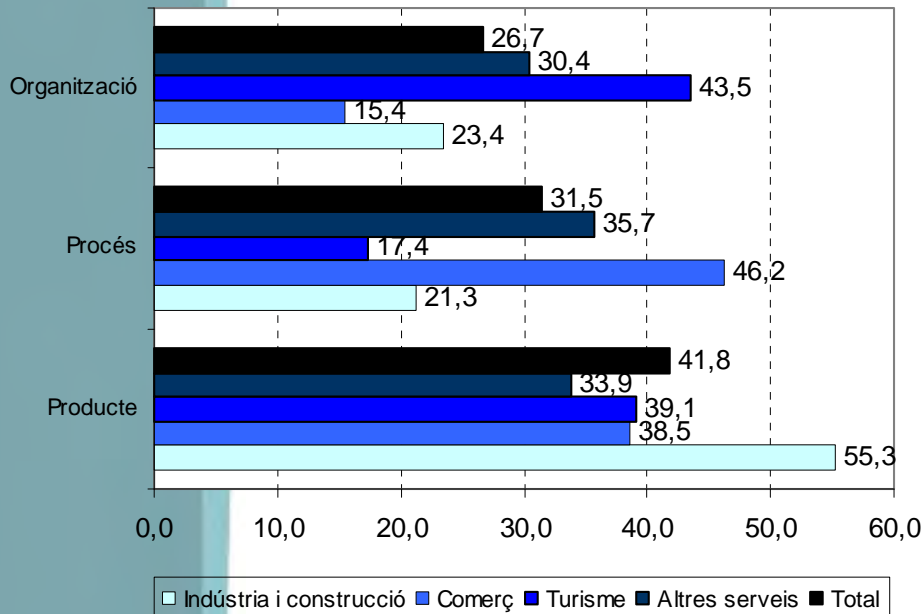

... amb rellevància de la innovació informal o subcontractada ...

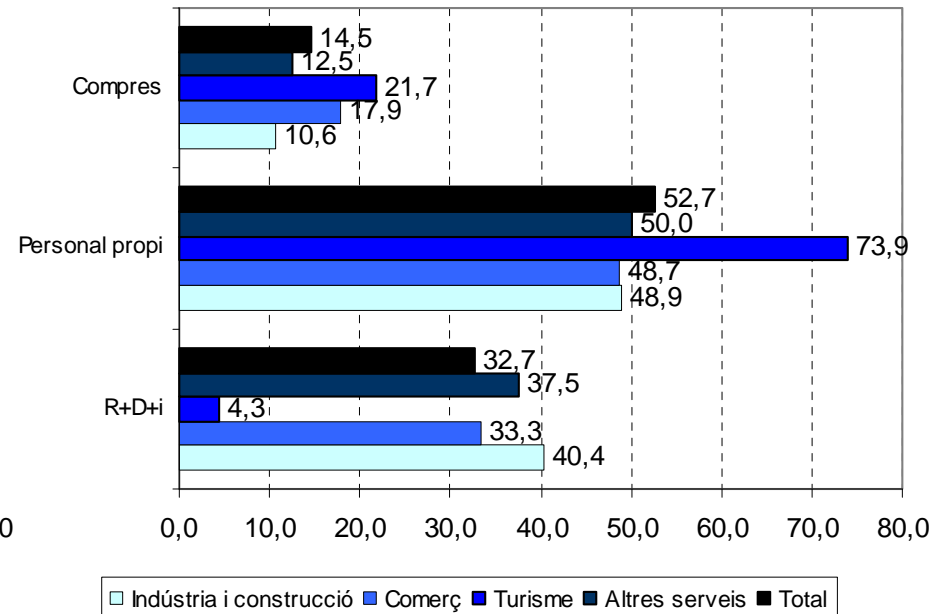
Tipus i origen de la innovació a l'empresa de Girona. 2009

Percentatges d'empreses sobre el total

Tipus d'innovació

Origen de la innovació

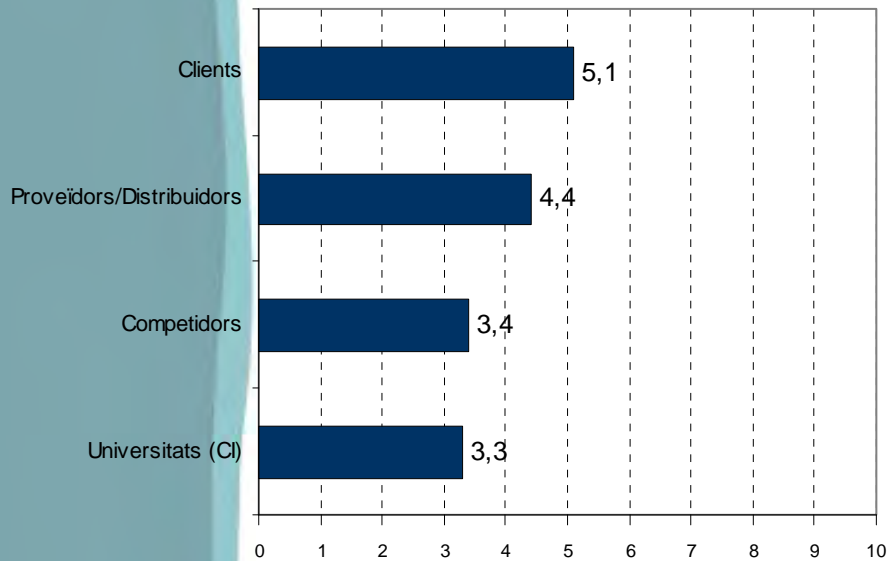

... amb molt poca cooperació i molts bons resultats ...

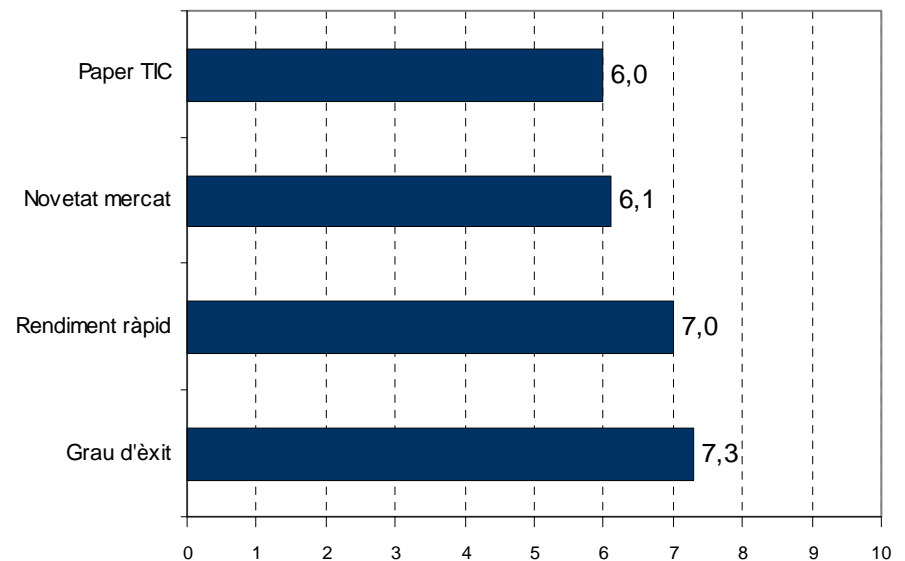
Cooperació i resultats de la innovació a l'empresa de Girona. 2009

Mitjana d'opinió 1 (gens d'acord) 10 (totalment d'acord)

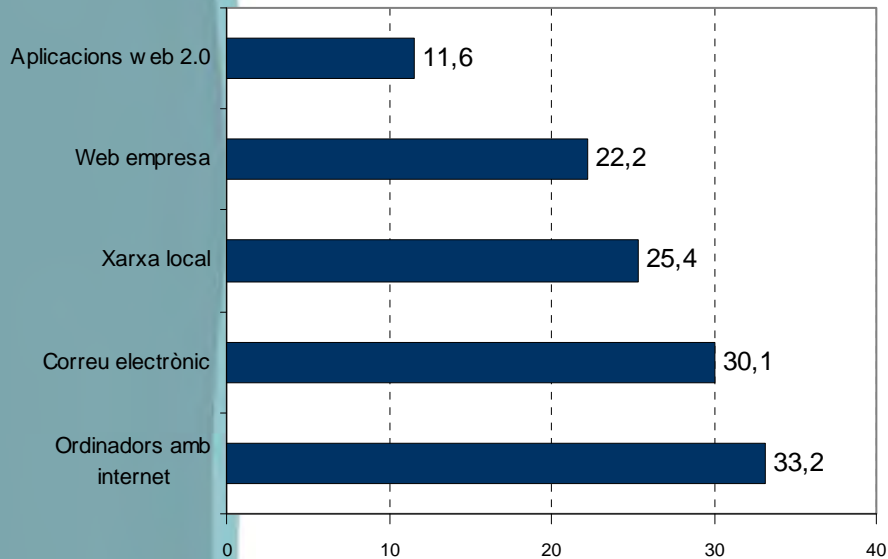
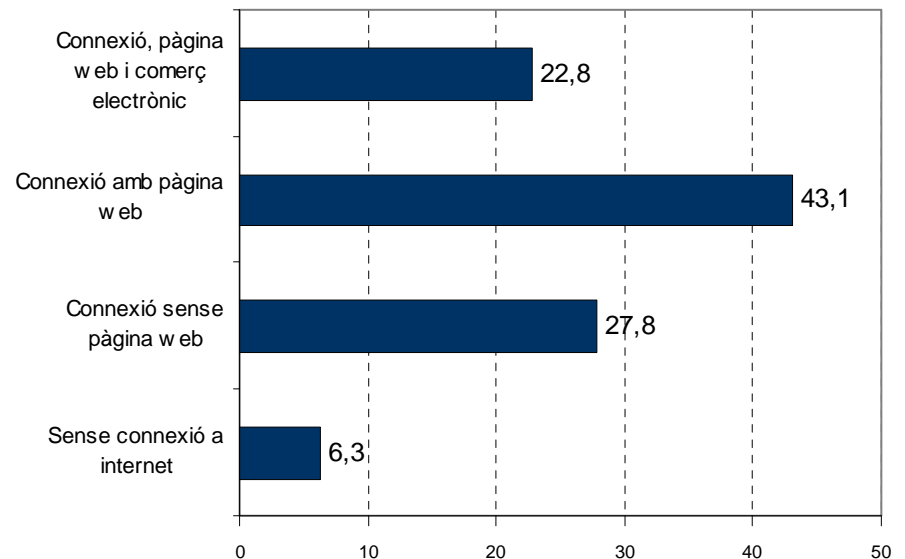
Cooperació en innovació

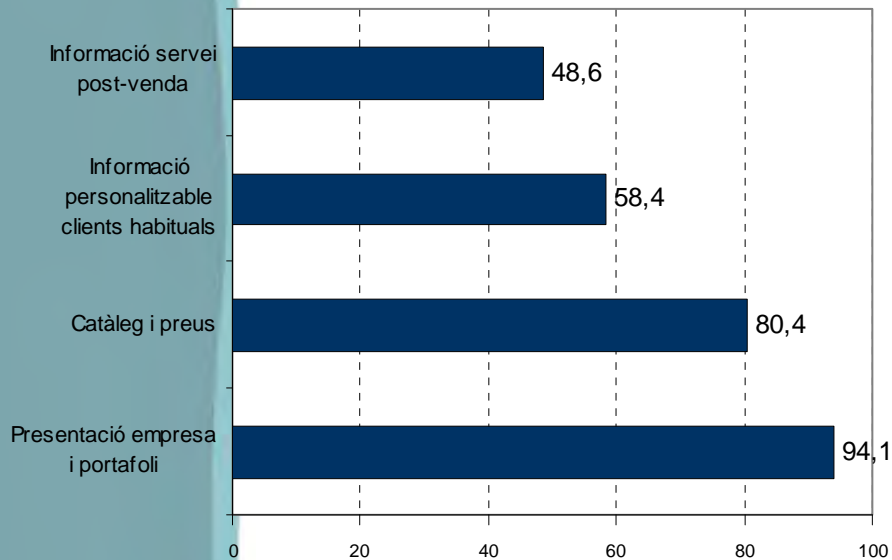
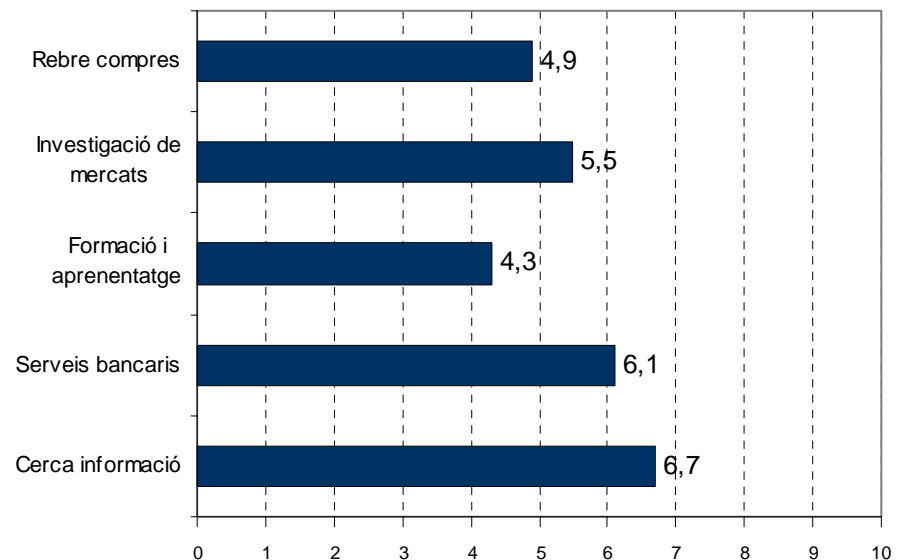
Resultats de la innovació

... amb uns usos de les TIC molt millorables (i) ...

Usos de les TIC a l'empresa de Girona (i). 2009*Percentatges de treballadors a l'empresa amb ús (1 vegada setmana); i percentatges d'empreses***Usos TIC treballadors****Web i comerç electrònic**

... amb uns usos de les TIC molt millorables (ii) ...

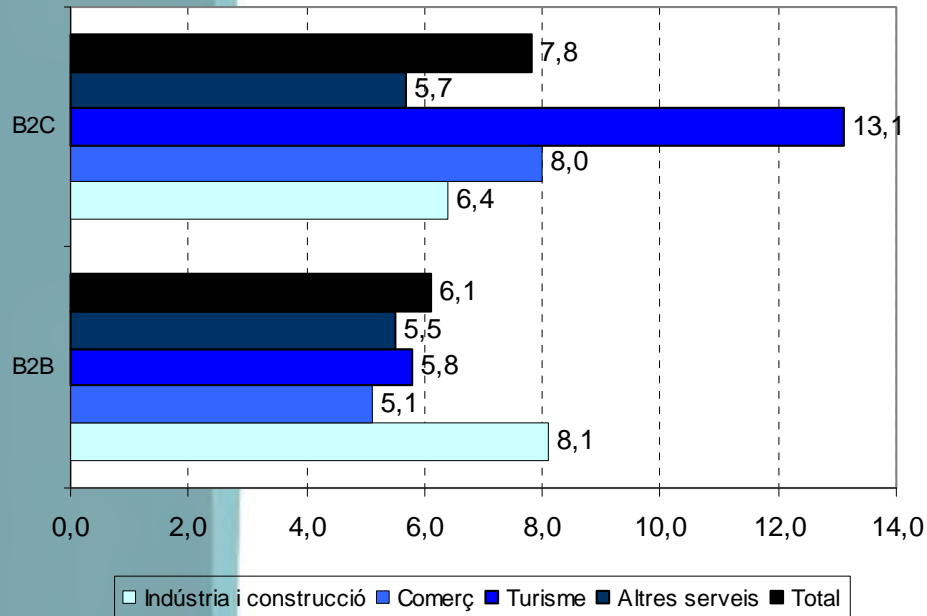
Usos de la Web corporativa i d'Internet de l'empresa de Girona. 2009*Percentatges d'empreses i valoració mitjana d'opinió: 1 (gens d'acord) 10 (molt d'acord)***Usos Web empresa****Usos d'Internet**

... amb uns usos de les TIC molt millorables (iii) ...

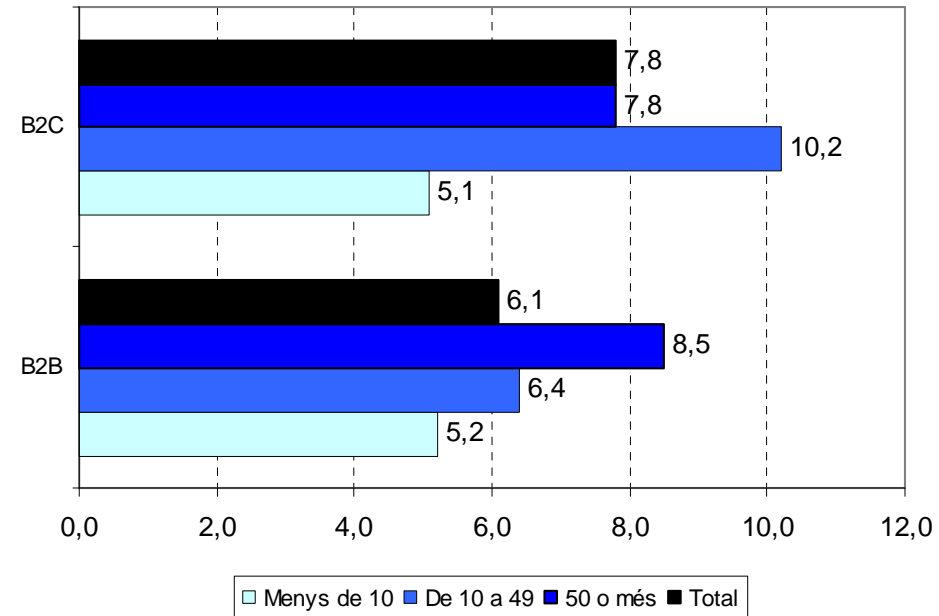
El comerç electrònic a l'empresa de Girona. 2009

Percentatges de compres sobre el total de compres (B2B) i de vendes sobre el total de vendes (B2C)

Comerç electrònic sectors

Comerç electrònic dimensió

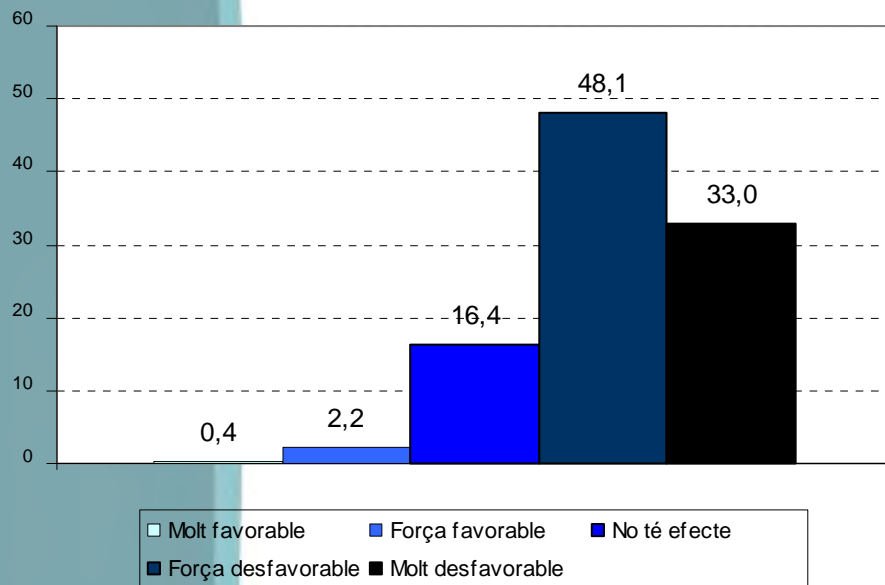
4. El problema de la productivitat

Efectes negatius de la crisi econòmica (i)...

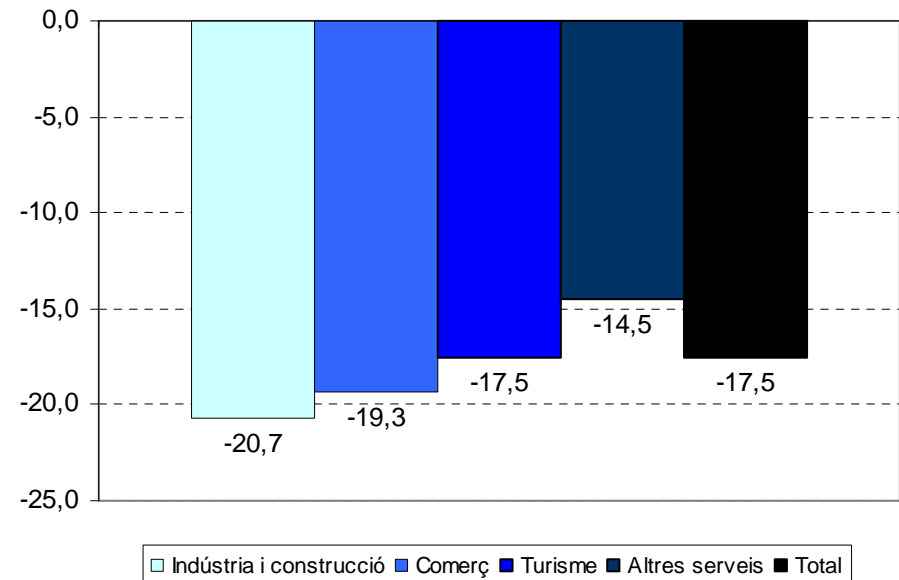
Percepcions de la crisi a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge d'empreses sobre el total

Impacte percebut crisi sobre l'empresa

Caiguda esperada vendes 2009

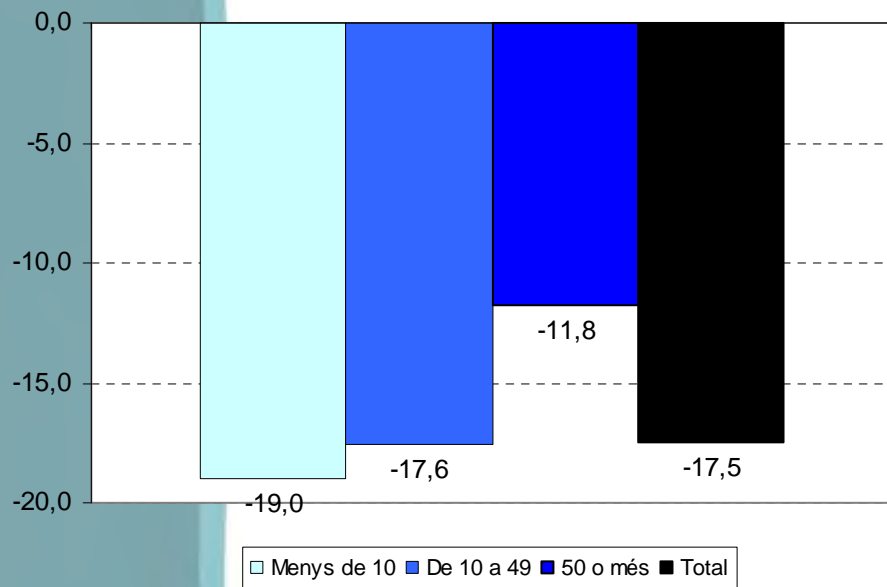

Efectes negatius de la crisi econòmica (ii)...

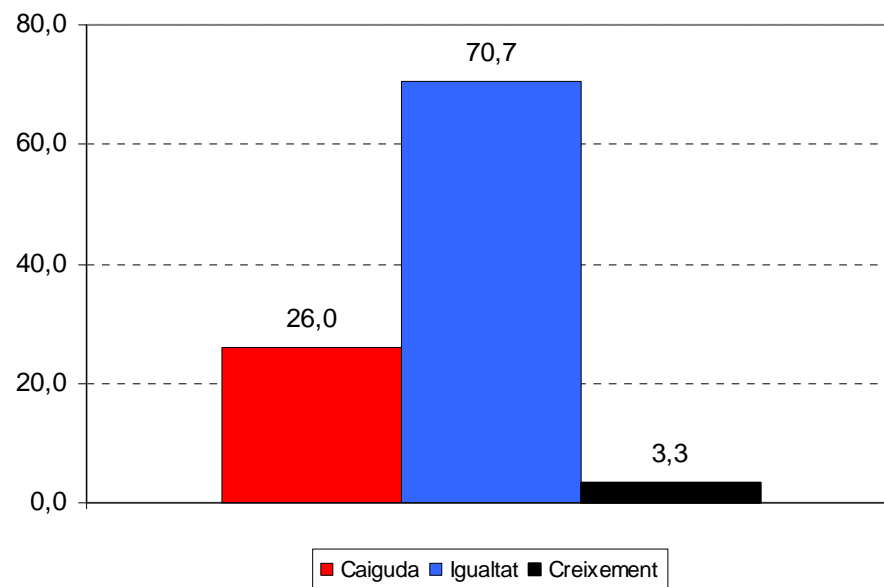
Percepcions de la crisi a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge d'empreses sobre el total

Caiguda esperada vendes 2009

Evolució esperada ocupació 2009

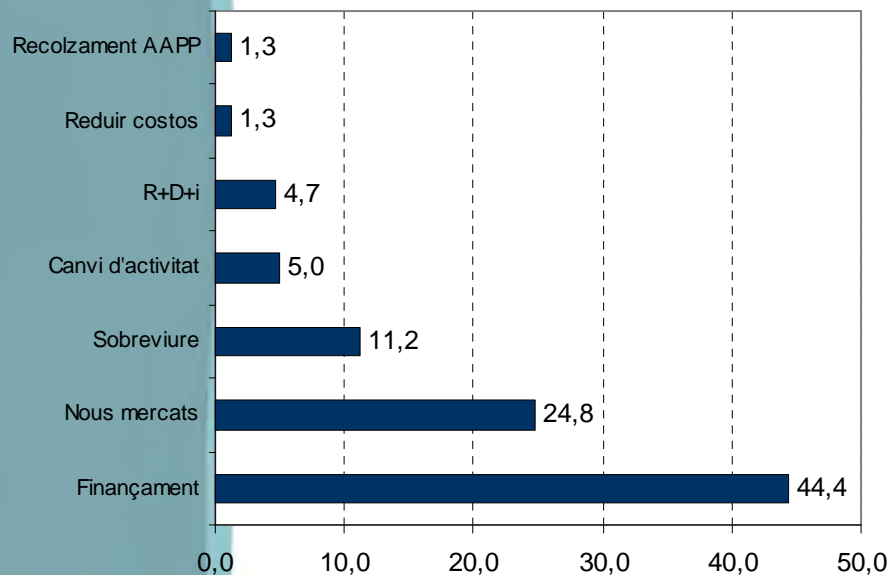

Efectes negatius de la crisi econòmica (iii)...

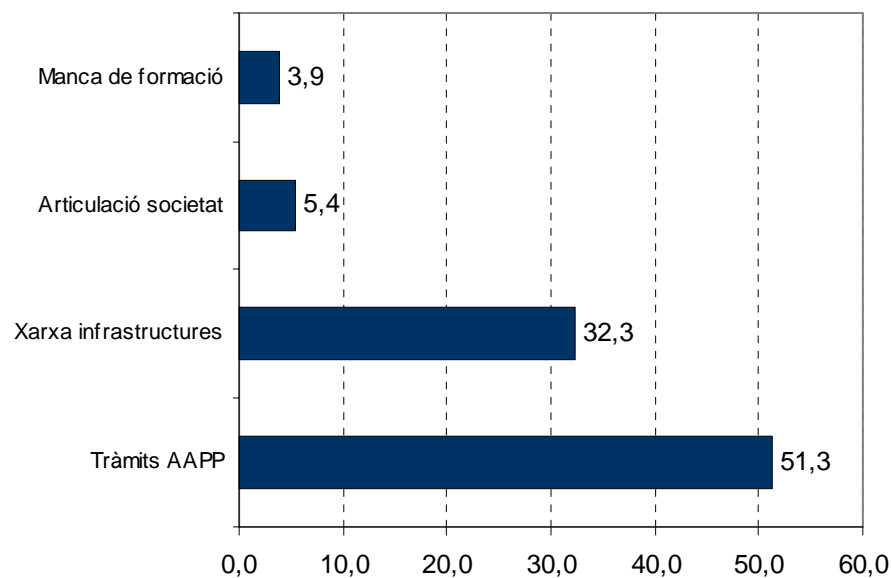
Percepcions de la crisi a l'empresa de Girona. 2009

Percentatge d'empreses sobre el total

Reptes empresa sortida crisi

Reptes entorn sortida crisi

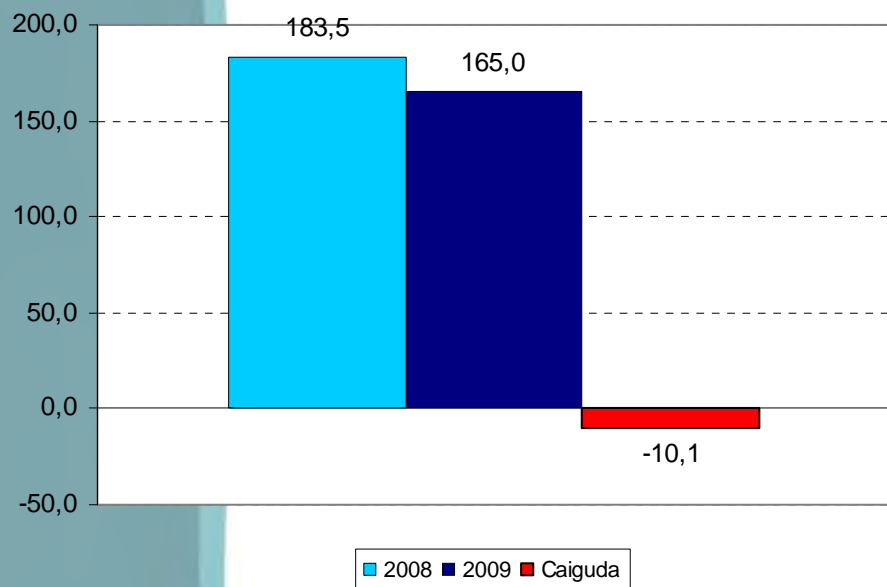

Important caiguda estimada de la productivitat ...

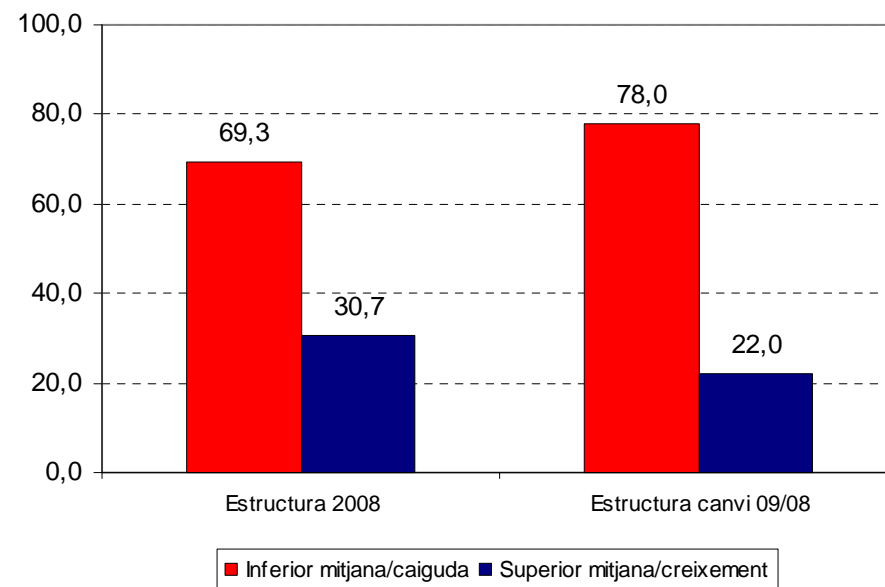
La productivitat del treball (vendes per treballador) a l'empresa de Girona. 2008-2009

Milers d'euros, taxes de variació i percentatges d'empreses

Productivitat 2008 i 2009

Estructura nivell i evolució productivitat

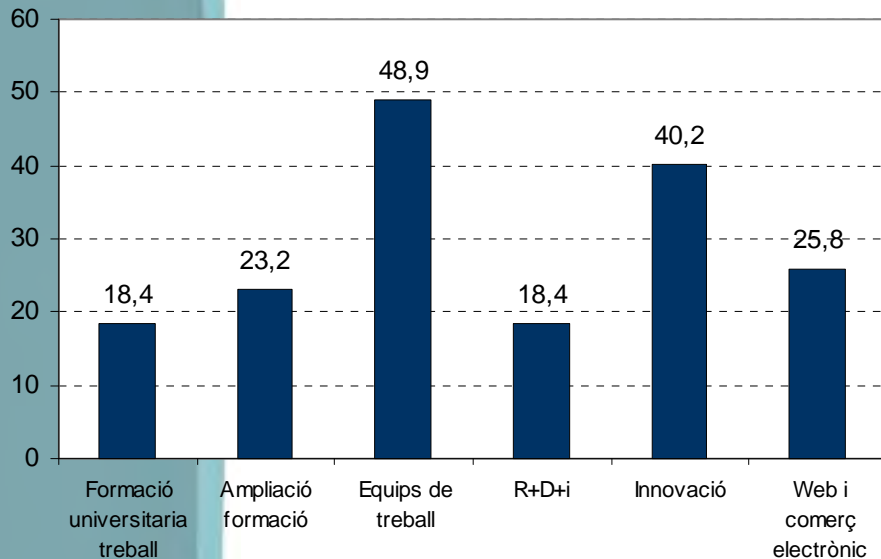

La co-innovació com a font d'eficiència

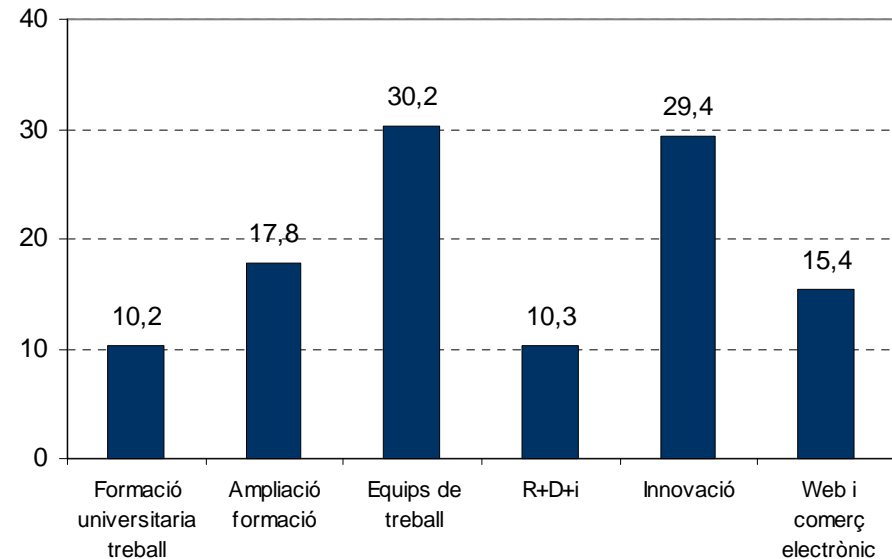
Una caracterització de l'eficiència a l'empresa de Girona. 2008

Percentatges d'empreses

**Empreses eficients (30,7%)
(productivitat superior mitjana)**

**Empreses menys eficients (69,3%)
(productivitat inferior a la mitjana)**

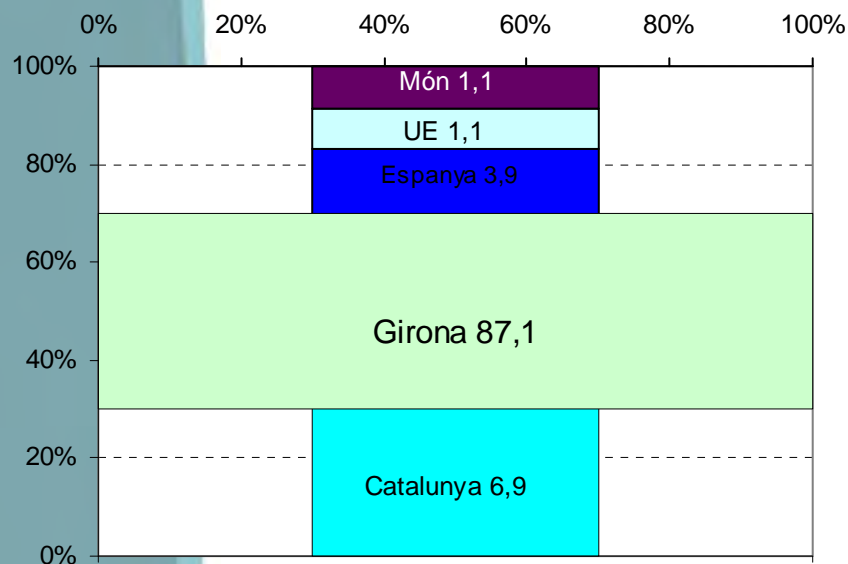
5. El problema de la competitivitat

Molt feble presència internacional de l'empresa gironina

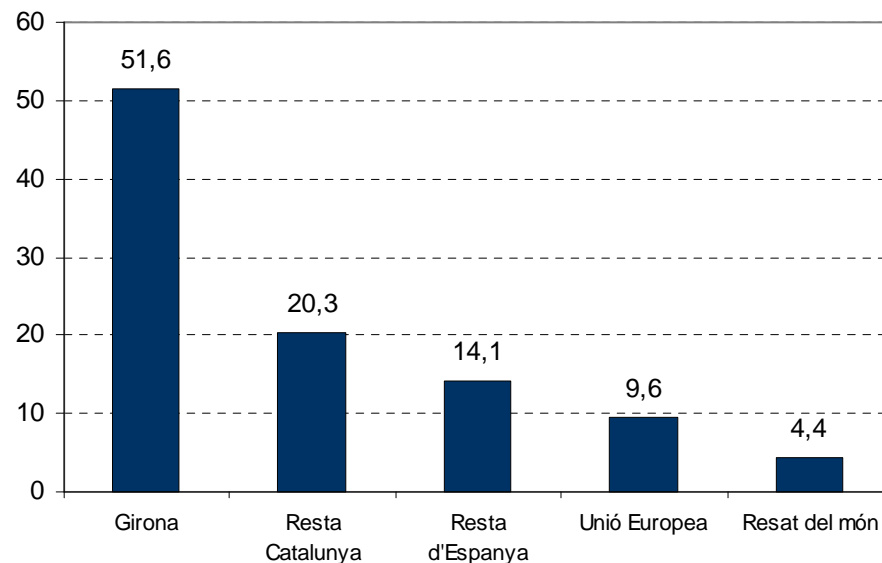
La internacionalització de la producció i les vendes a l'empresa de Girona. 2009

Percentatges d'empreses

Establiments

Vendes (facturació)

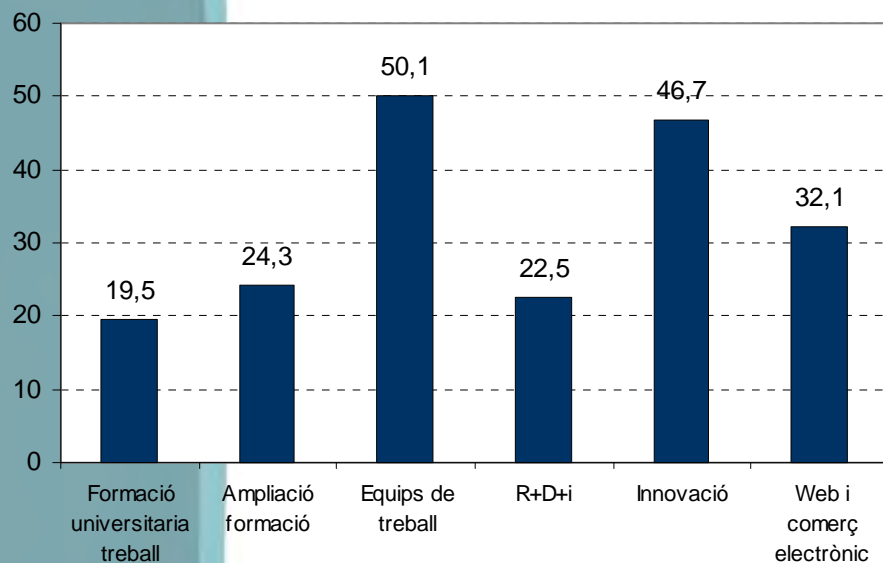

La co-innovació com a font de competitivitat

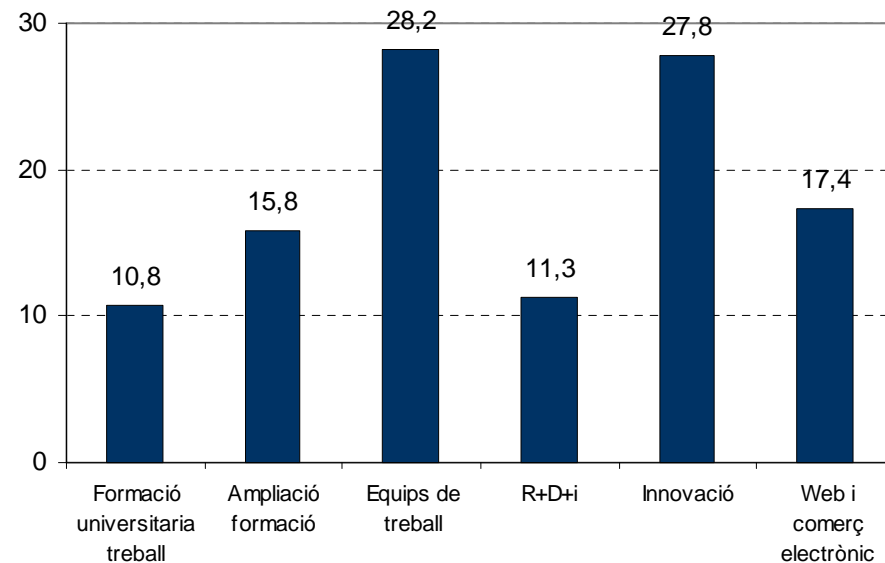
Una caracterització de la competitivitat a l'empresa de Girona. 2008

Percentatges d'empreses

Empreses competitives (14%) (exportacions)

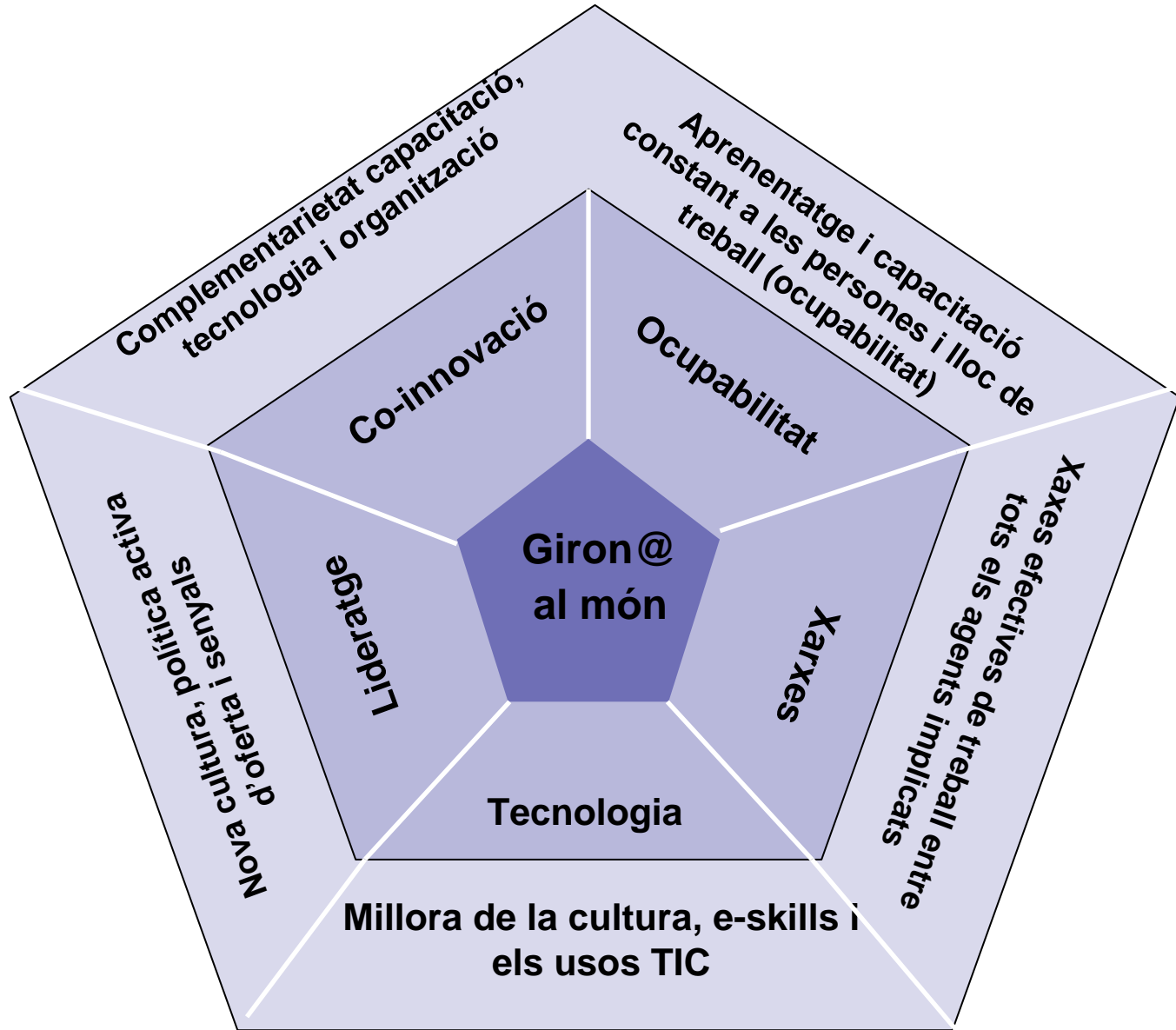

Empreses menys competitives (86,0%) (no exportacions)

6. El nou diamant competitiu de l'economia de Girona: lideratge, xarxes, tecnologia, ocupabilitat i co-innovació

Girona 2020: del *Girona rai* al *Giron@ al món*

“Com pujar la vostra empresa al tren de les tecnologies?”

Reflexions i oportunitats al voltant de les TIC a Girona.

Les TIC a l'empresa gironina.
Cap a nous models de negoci en xarxa

“Avança, no et quedis enrere”

Joan Torrent-Sellens

itorrent@uoc.edu

Estudis d'Economia i Empresa, i Institut Interdisciplinari d'Internet (IN3)

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Girona, 21 d'abril de 2010